

## SAKSFRAMLEGG

| Saksnr | Utvalg                           | Møtedato |
|--------|----------------------------------|----------|
|        | Utvalg for oppvekst og utdanning |          |
|        | Kommunestyret                    |          |

### ORIENTERING OM ENDRINGER I BARNEVERNENSLOVEN (BARNEVERNENSREFORMEN) FRA 01.01.2022

#### Kommunedirektørens innstilling

Kommunestyret tar saken til orientering.

#### Sakens bakgrunn og innhold

Barnevernensreformen, også kallet oppvekstreformen trer i kraft fra 2022. Reformen har sitt utspring i Prop. 73 L (2016-2017) Endringer i barnevernloven (Barnevernensreformen).

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-73-l-20162017/id2546056/>

Hensynet til barnets beste er førende for barnevernets arbeid og styrende for kommuners ansvar i forhold til barn og unge. Ansvar for barnevernet er delt mellom stat og kommune. En rekke utredninger og evalueringer av barnevernet har pekt på at dagens ansvarsdeling er en kime til utfordringer, og at enkelte beslutninger tas langt fra brukerne. Uklare ansvarsforhold kan føre til uforutsigbarhet i tilbudet og samhandlingsutfordringer, noe som først og fremst rammer barna som har behov for hjelp.

Mål med reformen

- Kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging
- Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov
- Rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt
- Ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv

Barnevernensreformens formål er å gi mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet, og styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats. Målet er at endringer i barnevernet skal bidra til at flere utsatte barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt. Kommunen har ansvaret for det generelle forebyggende arbeidet og Barneverntjenestens forebyggende ansvar er å forebygge ytterligere problemutvikling og behov. Kommunen vil få et helhetlig ansvar for oppfølging og veiledning av fosterhjem. Det blir en lovfestet plikt til alltid å søke etter fosterhjem i barnets familie og nære nettverk. Kommunen får et samlet ansvar for valg og godkjenning av fosterhjem. Det blir et lovkrav til årlig

rapportering om barnevernet til kommunestyret, der formålet er at den politiske ledelsen skal få god kunnskap om tilstanden i egen barneverntjeneste og kvaliteten i arbeidet som gjøres. Kommunestyret skal vedta en plan for det forebyggende arbeidet, da dette er kommunens ansvar.

Det statlige barnevernet, Bufetat skal fortsatt ha ansvar for rekruttering og opplæring av fosterhjem til kommunene. Bufetat skal fortsatt ha ansvar for institusjoner og akutttiltak og kan i særlige tilfeller tilby plass i spesialiserte fosterhjem. Bufetat kan tilby utredning av sped- og småbarn og tilby spesialiserte hjelpetiltak der dette kan forhindre plassering utenfor hjemmet.

#### Økonomisk ansvar

Bufetats betalingsansvar for kommunale fosterhjem (refusjonsordningen) opphører. Kommunene får økt finansieringsansvar for tiltak i barnevernet. Kommunene vil bli kompensert for økt økonomisk ansvar gjennom en økning i rammetilskuddet. Kompensasjonen blir fordelt med utgangspunkt i kostnadsnøkler i inntektssystemet. De konkrete egenandelene for statlige tiltak vil fastsettes i forbindelse med statsbudsjettet for 2022.

#### **Folkehelsevurdering**

Å skape gode oppvekstvilkår for barn og unge er en av de viktigste faktorene i kommunens folkehelsearbeid. Foreldrene er de viktigste omsorgspersonene i barns liv, og når foreldrene ikke strekker til må vi tidlig sette inn tiltak som styrker omsorgsevne og gi rask hjelp til barn som trenger det. God oppfølging av foreldre kan gjøre utsatte barns oppvekstvilkår bedre og tidlig innsats og foreldrestøttene arbeid kan forebygge at barn flyttes ut av familien.

#### **Administrasjonens vurdering**

Ørland kommunen vil bruke tiden frem til 2022 til å forberede og implementere reformen og dens endringer. Reformen omtales som en oppvekstreform da formålet er å forebygge og sikre trygge rammer og gode vekstvilkår for kommunens barn og unge.

Et tverrfaglig samarbeid på tvers av sektorer i kommunen, men også et samarbeid på regionalt nivå vil være avgjørende for å kunne sikre gode systemer og for å ha tilgang på tilstrekkelig kompetanse for å kunne ivareta ansvaret reformen gir.

Kommunalt forebyggende team (KFT) har startet et kartleggingsarbeid i forhold til kommunens eksisterende tverrfaglige systemer, strukturer, verktøy og kompetanse. KFTs arbeidsutvalg vil være det organet som koordinerer det forberedende arbeidet av reformen og resultatet av kartleggingen og forberedende prosesser forankres i KFT før videre politisk behandling.

Informasjon og forankring hos kommunens politiske eierskap er en del av forarbeidet og det er avgjørende at det politiske eierskapet tilegner seg kunnskap om reformens omfang, både når det gjelder faglige og ikke minst økonomiske utfordringer.